

בבית המשפט העליון

בש"פ 5447/19

לפני: כבוד השופט א' שטיין

העורר: הילאל עמאר

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי נצרת במ"ת 53976-05-19 מיום 8.8.2019 שניתנה על-ידי כב' השופט ד' צרפתי

בשם העורר: עו"ד רמי שלבי

בשם המשיבה: עו"ד בתשבע אבגז

החלטה

1. לפניי ערר לפי סעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטת בית המשפט המחוזי נצרת (השופט ד' צרפתי) במ"ת 53976-05-19 מיום 8.8.2019, אשר דחתה את בקשת העורר לעיון חוזר בתנאי מעצרו.

2. ביום 23.5.2019 הוגש נגד העורר כתב אישום המייחס לו מעשים כדלקמן: נשיאת נשק, עבירה לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); ניסיון לחבלה בכוונה מחמירה, עבירה לפי סעיף 329(א)(2) לחוק העונשין; וכן איומים, עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין. על פי עובדות כתב האישום, ביום 6.5.2019, התפתח מחוץ לביתו של נפגע העבירה (להלן: המתלונן) ויכוח בינו לבין אחיינו של העורר (להלן: האחייין). לאחר חילופי הדברים ביניהם, אמר האחייין למתלונן "אם אתה גבר תישאר כאן". על רקע דברים אלו, הגיע העורר למקום הימצאו של המתלונן, כשהוא חמוש באקדח, וירה לעברו יריה אחת כמטרה להטיל בו נכות או מום,

או במטרה לגרום לו לחבלה חמורה. לאחר מכן העורר איים על המתלונן ואמר לו "אם תתקרב אליי אני ארה לך בראש", תוך שהוא מכוון אליו את האקדח. אחר כך נמלט העורר מהמקום, לנוכח התקהלות של אנשים בסביבה עקב משמע הירי.

3. בד-בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה למעצר העורר עד תום ההליכים המתנהלים נגדו. בבקשה נטען כי נגד העורר קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתו בעבירות המיוחסות לו, ובהן: הודעותיהם של עדים אשר נכחו במקום האירוע וראו כי העורר הוא האדם אשר ביצע את הירי; תוצרי מחקר תקשורת ביחס לטלפון הנייד של העורר; וכן דו"חות פעולה של שוטרים. כמו כן נטען כי קיים יסוד סביר לחשש ששחרור העורר ממעצר מאחורי סורג ובריח יסכן את ביטחון הציבור בשל חומרת מעשיו ונסיבות ביצועם, וכן בשל התקיימותה של חזקת המסוכנות הקבועה בסעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק המעצרים.

4. בבקשה זו קיים בית משפט קמא סדרה של דיונים במסגרתם נדונו שלושה תסקירים של שירות המבחן (להלן: השירות) אשר בחנו חלופות מעצר שונות – זאת, לאחר שהעורר הסכים לקיומן של עילת מעצר ושל ראיות לכאורה, בכפוף לטענתו כי גם אם ביצע ירי, הירי לא כוון אל גופו של המתלונן אלא נעשה לשם הפחדה בלבד. בתסקירים אלו ציין השירות, בין היתר, כי העורר נוטה להתנהגות אימפולסיבית במצבים הנחווים על ידיו כמאיימים וכמלחיצים, או כפוגעים בכבודו ובכבוד משפחתו. עוד צויין, כי קיים סיכון בינוני-גבוה להישנות התנהגות מפרת-חוק מצדו בעתיד, וכי אין בנמצא מפקחים ראויים אשר יפחיתו את רמת מסוכנותו. נוכח האמור, לא בא השירות בהמלצה לשחרור העורר לאחת מחלופת המעצר שהלה הציע. בית משפט קמא החליט לשמוע את המפקחים שפסל השירות בתסקירו, אולם גם הוא התרשם כי הם אינם מתאימים למלאכת הפיקוח. משכך, ונוכח המסוכנות הנשקפת מהעורר, הורה בית המשפט על מעצרו עד תום ההליכים המתנהלים נגדו.

5. ביום 24.7.2019 הגיש העורר לבית משפט קמא בקשה לעיון חוזר בתנאי מעצרו בה ביקש, בין היתר, כי ייערך בעניינו תסקיר שירות מבחן נוסף אשר במסגרתו תיבחן חלופת מעצר חדשה. בית המשפט נעתר לבקשה זו, והורה על עריכת תסקיר כאמור. תסקיר זה הוגש לידי בית המשפט ביום 7.8.2019, ובמסגרתו בא השירות בהמלצה חיובית לשחרורו של העורר לחלופת מעצר חדשה: מעצר בתנאים של איזוק אלקטרוני בבית דודו ודודתו של העורר אשר נמצא בכפר מנדא המרוחק כ-20 ק"מ ממקום מגוריו ומהמקום בו מתגורר המתלונן ומשפחתו. המלצה זו ניתנה בהתבסס על הרחקת העורר

מסביבתו וממוקד הסכסוך עם המתלונן וכן נוכח התרשמותו החיובית של השירות מהמפקחים המוצעים, הדוד והדודה.

6. ביום 8.8.2019 דחה בית משפט קמא את בקשת העורר לעיון חוזר. בהחלטתו עמד בית המשפט על המסוכנות הגבוהה הנשקפת ממנו; על הנימוקים שנתן שירות המבחן להמלצתו החיובית; ועל הפסיקה הנוהגת ביחס לשחרור עצירים, המואשמים בעבירות שקשורות לנשק, לחלופת מעצר. בית המשפט התייחס גם לחלופת המעצר החדשה גופה, שכאמור הוצעה על ידי השירות, וקבע כי אין במפקחים המוצעים ובריחוק הגיאוגרפי שהחלופה מאפשרת כדי להפחית את המסוכנות אשר נשקפת מהעורר במידה נדרשת. בשים לב לכל האמור, דחה בית המשפט את הבקשה, תוך שהוא מבהיר כי אין לסתום את הגולל על האפשרות שבעתיד העורר ישוחרר לחלופת מעצר, ככל שזו תהיה הדוקה מספיק ותאיין את מסוכנותו.

על החלטה זו הוגש הערר שלפניי.

7. לטענתו העורר, בית משפט קמא שגה כאשר דחה את בקשתו לעיון חוזר ואת ההמלצות האחרונות של השירות – זאת, מבלי ששמע את המפקחים אשר נמצאו על ידי השירות מתאימים לפיקוח על העורר. עוד טוען העורר כי בית המשפט שגה בקבעו כי החלופה שהציע איננה מספקת. לטענתו, מדובר בחלופה הדוקה ביותר בהתחשב בריחוקה מביתו של המתלונן ובפיקוח האנושי האיכותי שהוצע לצד הפיקוח האלקטרוני. העורר מוסיף ומציין כי אין לו הרשעות קודמות וכי עד לאירוע שבו עסקינן הוא חי חיים נורמטיביים לכל דבר ועניין. משכך, מבקש העורר כי אתערב בהחלטתו של בית משפט קמא ואורה על שחרורו לחלופת המעצר אשר הומלצה על ידי השירות בתסקיר האחרון שנערך בעניינו.

8. המשיבה מנגד סומכת את ידיה על החלטתו של בית משפט קמא, ומבקשת ממני כי אדחה את הבקשה. המשיבה מאשרת, בהגינותה כי רבה, כי השירות אכן הציע חלופת מעצר שמקטינה עד מאד את המסוכנות הנשקפת מהעורר, אך לדבריה בכך אין די: העובדה שעסקינן בעבירת נשק, אשר נתמכת בראיות לכאורה, ולצדה חזקת המסוכנות, צריכה להטות את הכף לרעת העורר.

9. הדין עם העורר. כטענת המשיבה, ראיות לכאורה שלחובת העורר אכן מצביעות על ביצוע מעשה אימפולסיבי מסוכן ביותר – וזאת, גם אם אניח לטובת העורר כי ירה

לאוויר ולא לכיוון המתלונן. ברי הוא, אם כן, כי קמה לחובת העורר חזקת מסוכנות המטילה עליו נטל כבד להוכיח כי חלופת המעצר המוצעת על ידיו תאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו או תמזער אותה במידה ניכרת. גם בכך צודקת המשיבה.

10. ברם, העורר עמד בנטל ההוכחה המוטל עליו בהצלחה. כפי שציין השירות בתסקיר המשלים מיום 7.8.2019, "מעצרו [של העורר] בפיקוח אלקטרוני ופיקוח אנושי ראוי בחלופה המוצעת בכפר מנדא בביתם של בני הזוג אבו שקרה [הדודים של העורר – א.ש.]. אמורה להבטיח ניתוקו מסביבתו וממקום ביצוע העבירות לכאורה וממקום מגוריו של המתלונן ויכולה להפחית באופן משמעותי את הסיכון שלו להישנות". על בסיס הערכה חד-משמעית זו נתן השירות את המלצתו בדבר חלופת המעצר, ואינני רואה כיצד ניתן שלא לקבלה, בהינתן העובדות הבאות: לעורר אין הרשעתו קודמות; העורר והדודים שיפקחו עליו מתחייבים למסור למשטרת ישראל כל כלי יריה שבחזקתם, והאחרונים מבטיחים שלעורר לא תהא שום גישה לנשק חם או קר בעת שהייתו בביתם במסגרת חלופת המעצר; העורר ומשפחתו מוכנים להפקיד ערובות כספיות משמעותיות כבטוחה לקיום התנאים של חלופת המעצר. בנסיבות אלה, ובהתחשב בכך שהעורר עודנו חוסה בצלה של חזקת החפות, הנני סבור כי מן הדין לשחררו לחלופת המעצר המוצעת תוך הצבת תנאים מגבילים נוספים אשר יאינו או, למצער, ימזערו את המסוכנות הנשקפת ממנו.

11. אני מקבל אפוא את הערר ומורה כי העורר ישוחרר מן המעצר מאחורי סורג ובריח ויעצר במעצר בתנאים של איזוק אלקטרוני בבית השייך לדודו ולדודתו, ה"ה אבו שקרה, בכפר מנדא (להלן, בהתאמה: הבית והמפקחים), בכפוף לתנאים מגבילים כדלקמן:

(1) העורר לא יצא משטח הבית וחצרו, אלא אם יקבל לכך אישור מראש בהחלטת בית משפט קמא.

(2) העורר והמפקחים ימסרו למשטרת ישראל כל כלי יריה שנמצא בחזקתם או בשטח הבית.

(3) המפקחים יבטיחו שלעורר לא תהא שום גישה לכלי נשק חם או קר בעת שהייתו בביתם במסגרת חלופת המעצר.

(4) העורר לא ייצור קשר עם עדי התביעה.

(5) ניתן בזאת צו בדבר עיכוב יציאתו של העורר מהארץ, והלה יפקיד כל דרכון שברשותו בבית משפט קמא.

(6) להבטחת קיומו של כל תנאי ותנאי כאמור לעיל, יפקיד העורר בבית משפט קמא עירבון כספי או ערבות בנקאית על סך של 40,000 ₪ וכן התחייבות עצמית וערבות צד ג' על סך כולל של 160,000 ₪.

ניתנה היום, י"ט באב התשע"ט (20.8.2019).

שׁוֹפֵט